

УДК: 72

Вишнівецький Д. – ст. гр. МБ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОНЦЕПЦІЯ “ВЕРТИКАЛЬНОГО МІСТА”: ЖИТТЯ, РОБОТА ТА ВІДПОЧИНОК В ОДНІЙ БУДІВЛІ

Науковий керівник: канд. тех. наук, доц. Ковальчук Я. О.

D. Vyshnivetskyi

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

CONCEPT “VERTICAL CITY”: LIFE, WORK AND REST IN ONE BUILDING

Supervisor: Y. O. Kovalchuk

Концепція «Вертикального міста» (Vertical city) — це не просто архітектурний тренд, а відповідь на глобальні виклики людства: перенаселення, дефіцит земельних ресурсів та кліматичні зміни.

Протягом останнього століття міста розвивалися переважно вшир, що призвело до явища «urban sprawl» — неконтрольованого розростання територій. Це спричинило залежність від автомобілів, руйнування природних екосистем та величезні витрати часу на логістику. Концепція Вертикального міста пропонує радикальну альтернативу: перенести всі функції традиційного мегаполісу — житло, роботу, дозвілля, освіту та навіть сільське господарство — в межі однієї або декількох взаємопов'язаних надвисотних споруд.

1. Філософія «Живи, працюй, відпочивай»

Основна ідея вертикального міста полягає у створенні «тривимірного простору», де пересування між функціональними зонами відбувається не кілометрами доріг, а поверхами за допомогою швидкісних ліфтів.

Нижні рівні: Торгові центри, транспортні хаби, логістичні вузли.

Середні рівні: Офісні приміщення та освітні заклади.

Верхні рівні: Житлові апартаменти, готелі.

Інтегровані зони: Через кожні 15–20 поверхів створюються «небесні сади» (sky gardens), парки, спортивні майданчики та громадські простори, що імітують наземне середовище.

2. Інженерні та технологічні виклики

Для спеціаліста в будівельній галузі концепція вертикального міста — це насамперед виклик міцності та життєзабезпечення.

Конструктивна стійкість: Використання композитних матеріалів, надміцного бетону та інноваційних демпферів для гасіння коливань від вітрових навантажень.

Вертикальний транспорт: Традиційні тросові ліфти мають обмеження по висоті. Майбутнє за системами на магнітній подушці (наприклад, система MULTI), які можуть рухатися як вертикально, так і горизонтально.

Автономність: Вертикальні міста проектуються як замкнуті системи. Це включає збір дощової води, переробку відходів на енергію безпосередньо в будівлі та використання фасадів як сонячних панелей.

3. Екологічна та соціальна ефективність

Вертикальні міста дозволяють повернути землю природі. Замість забудови гектарів лісів чи полів, місто займає лише невелику ділянку фундаменту, вивільняючи простір навколо для біорізноманіття.

З соціальної точки зору, це реалізація концепції «1-хвилинного міста». Людина витрачає мінімум часу на дорогу, що значно підвищує якість життя та знижує рівень стресу. Наявність зелених зон на висоті мікроклімат та очищує повітря всередині споруди.

4. Реальні проекти та візії майбутнього

Сьогодні ми вже бачимо часткову реалізацію цієї ідеї.

Burj Khalifa (ОАЕ): Хоча це переважно офісно-житлова вежа, вона вже має ознаки міста з власною інфраструктурою.

The Line (Саудівська Аравія, проект NEOM): Найамбітніший проект вертикального міста-дзеркала довжиною 170 км, але шириною лише 200 метрів і висотою 500 метрів. Тут передбачено повну відсутність автомобілів.

Shanghai Tower (Китай): Будівля розділена на дев'ять вертикальних зон, кожна з яких має власний атріум, що виконує роль міської площі.

Виклики та критика

Попри райдужні перспективи, існують і критичні аспекти:

Психологія: Чи готова людина проводити 90% часу в закритому просторі, не торкаючись «живої» землі?

Безпека: Питання евакуації при пожежах або терактах у спорудах такого масштабу залишається критично складним.

Вартість: Будівництво вгору експоненціально дорожче, ніж будівництво вшир, що може зробити таке житло доступним лише для еліти.

Висновок

Отже, «Вертикальне місто» — це насамперед про найцінніший ресурс для людини — час. Інтеграція роботи, дому та дозвілля в одній будівлі радикально змінює соціальну динаміку, ліквідовуючи транспортний колапс та стрес від тривалих переміщень. Будівництво таких об'єктів потребує від інженерів та архітекторів нового типу мислення, де в центрі уваги стоїть не лише міцність бетону, а й комфорт, безпека та психологічне благополуччя кожного мешканця.

Література

1. National Geographic — nationalgeographic.com (статті про проект NEOM та майбутнє урбаністики) — аналіз соціальних та екологічних аспектів нових типів міст.